

Ruimte voor natuur in de Rotterdamse haven

Door de unieke ligging van de Rotterdamse haven in de Rijn-Maasdelta en specifieke omstandigheden, zoals de zanderige bodem, vormt dit de perfecte leefomgeving voor diverse soorten flora en fauna. Hierdoor kan de natuur zich verder ontwikkelen. De haven is voor veel soorten een oase van rust omdat er minder verstoringen zijn dan in andere gebieden. De vele hectaren natuur vormen een belangrijk ecosysteem waarin veel (kust)vogelsoorten voorkomen en zelfs unieke plant- en diersoorten zoals de rugstreeppad en diverse orchideeën.

En dat is hard nodig, want natuur en biodiversiteit staan wereldwijd onder druk. Met een gericht natuurbeleid dragen we bij aan behoud en herstel van flora en fauna.

Zeehonden op de Maasvlakte

Industrie en natuur hand in hand

Voor het Rotterdamse Haven- en Industrieel Complex (HIC) en de zeehavens van Dordrecht is de Havenvisie 2030 opgesteld.

We gaan verantwoord om met natuurlijke bronnen en de omgeving om een toekomstbestendige haven te realiseren. Economische vooruitgang is belangrijk maar mag niet ten koste gaan van de natuur en milieu van het havenindustriële gebied en de leefomgeving van de omliggende gemeenten. In de Rotterdamse haven gaan industrie en natuur hand in hand.

Natuurvisie

Het Havenbedrijf Rotterdam wil duurzaamheid in de haven versnellen. Dat doen we door ons in te zetten voor behoud en herstel van natuur en biodiversiteit. Dit leidt ook tot een goed woon- en vestigingsklimaat. Wij willen dat de haven een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving is én blijft voor mens en flora en fauna. Onvoldoende aandacht voor de natuur kan bovendien leiden tot veiligheidsrisico's, imago schade, boetes of het intrekken van vergunningen.

Daarom hebben we in het verlengde van de Havenvisie 2030 een eigen Natuurvisie ontwikkeld. Hierin staat hoe wij omgaan met natuur in de Rotterdamse haven. Onze visie heeft ook betrekking op omliggende (natuur)gebieden, waar de haven direct of indirect invloed op heeft. Met de Natuurvisie integreren we natuur in onze plannen en projecten.

Hoe ziet de haven er in 2030 uit?

De haven van Rotterdam biedt veel ruimte voor natuur en biodiversiteit: in onze beleving kunnen die zich nog veel verder ontwikkelen. In 2030 is het westelijke deel van de haven een natuurlijke schakel tussen de omliggende natuurgebieden.

Een toekomstbeeld... De bedrijventerreinen gaan op in het duinlandschap en er is volop ruimte voor soorten als parnassia, kleine parelmoervlinder, zandhagedis en (kust)vogels. In het oosten van de haven vind je stedelijke ecosystemen, met soorten die goed gedijen in voedselrijke omgevingen met veel bebouwing, zoals vleermuizen, huismussen, smalle raai, blaasvaren.

Havenlandschap van de toekomst boven water

Havenlandschap van de toekomst onder water

Ook in en onder het water barst het van leven. Door de open verbinding tussen achterland en zee, zijn de havens niet alleen een ideale migratieroute voor trekvissen. Maar vormen ze ook een perfect paai- en opgroeigebied voor duizenden vissen. Zeehonden en schepen gebruiken volop hetzelfde water, zonder elkaar in de weg te zitten. De kademuuren en meerpalen zitten vol wieren, algen, zeeanemonen en oesters die op hun beurt weer voedsel zijn voor krabben, vissen en vogels. Waar mogelijk is het natuurlijke intergetijdengebied hersteld.

Ook in naburige regio's is geïnvesteerd in het delta ecosysteem waardoor vissen en vogels meerdere opties hebben om te migreren, paaien en foerageren. Dit heeft weer een positief effect op de populaties in het havengebied zelf.

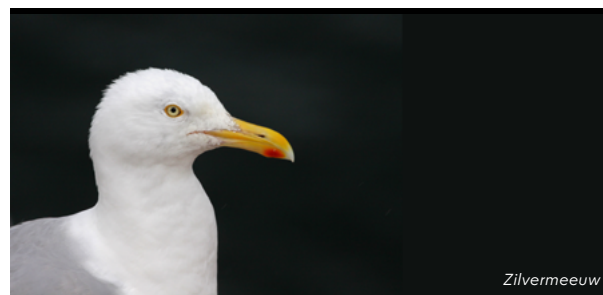

Oog voor de natuur

Bij de ontwikkeling van havengebieden of de aanleg van infrastructuur houden we rekening met de kwaliteit van de leefomgeving. We ontwerpen met oog voor de natuur en voorkomen schade aan beschermde natuur. En, waar nodig, compenseren we deze. Dit vraagt om vakkundig beheer en afgewogen keuzes. We streven naar evenwicht tussen plant, mens en dier in de haven. Hierbij hanteren we de 'leefgebiedenbenadering'. We zorgen voor voldoende en kwalitatief hoogwaardig leefgebied voor soorten als de rugstreeppad, buizerd, gewone en ruige dwergvleermuis, kleine mantelmeeuw en zilvermeeuw.

Ecologisch beheer en monitoring

We laten de natuur haar gang gaan op braakliggende terreinen en andere plekken, zoals leidingstroken. In het westelijk havengebied passen we maaiprincipes toe die passen bij het versterken van de hoge biodiversiteit. Dus minder maaien, gefaseerd maaien en maaisel afvoeren. In het oostelijk deel van de haven wordt vaker gemaaid. Ook bestrijden we actief probleemsoorten zoals de Japanse duizendknoop. Door uitgebreide monitoring van onze flora en fauna kunnen we de juiste keuzes maken.

Migratie faciliteren

De haven ligt direct aan de kust en in de monding van het rivierengebied en heeft specifieke eigenschappen. Hierdoor is het de perfecte biotoop voor pioniers- en kustgebonden soorten, zoals steltlopers, trekvissen als paling en zalm, rugstreeppad en diverse orchideeën. Deze planten en dieren verspreiden zich snel van het ene gebied naar het andere via bermen, leidingstroken en andere terreinen. Daarnaast zijn in de haven op strategische plaatsen 'ecologische stapstenen' aangelegd. Dit zijn natuurlijke tussenstations op de migratieroutes van dieren en planten. Een voorbeeld hiervan is het openbaarvervoerpunt op de Hartelstrook, waarmee de ecologische stapsteen Krabbepas is vergroot. De Nieuwe Waterweg blijft een open verbinding met de zee. Veel vissen benutten deze bij hun jaarlijkse migratie.

Natuurinclusief werken

In de ontwerpfasen van infrastructurele projecten houden we rekening met de bestaande ecologische omgeving en kijken we hoe we de aanwezige flora en fauna verder kunnen ontwikkelen. Bij gunning van aanbestedingen beoordelen we hoe klanten zich inzetten voor natuurbehoud en -ontwikkeling. Ook stimuleren we de aanleg van groene daken die een bron van biodiversiteit zijn en als buffer dienen tegen wateroverlast. Of geven we onderdak voor gebouw bewonende soorten zoals de huismus.

OOST, WEST...

Natuur op het land

In de westelijke havengebieden bevinden zich de 'kerngebieden' waar de natuur voorop staat, zoals de Vogelvallei, het Entreegebied, het Geuzenbos en de Landtong Rozenburg. Het Krabbenterrein en Eiland Kleine Beer zijn ecologische stapstenen. Deze gebieden vormen met de leidingstroken en andere terreinen de groene ruggengraat van de haven.

In het oostelijk havengebied staan de kerngebieden meer op zichzelf en hebben deze vaker een recreatieve functie. Bijvoorbeeld het Quarantaineterrein op Heijlplaat en Park Louterbloemen in Dordrecht. De overige buitenruimte is primair bedoeld voor industrie en andere havenactiviteiten en biedt dus minder ruimte voor de natuur.

Dat betekent niet dat in het oostelijk havengebied geen ecologische kansen liggen. Zo wordt het gebied bewoond door vleermuizen, huismussen, kleine zoogdieren en insecten.

In een aantal gevallen is samenwerking op regionale of landelijke schaal nodig. Denk aan de grote aantallen meeuwen die nu broeden op locaties in de haven die in de toekomst ontwikkeld worden. Momenteel onderzoeken we hoe we deze populaties minder afhankelijk van de haven kunnen maken. Vergelijkbare vraagstukken zijn er voor vleermuizen en pionierssoorten zoals glad biggenkruid.

Natuur in en langs het water

De ontwikkeling van de Rotterdamse haven heeft een grote impact gehad op de Rijn-Maasdelta. De infrastructuur voor scheepvaart en havenactiviteit beperkt op veel plaatsen de mogelijkheden voor natuur. Maar de open verbinding tussen de Noordzee en het achterland biedt ook veel potentie voor het creëren van gunstige ecologische omstandigheden. En in sommige opzichten vormt de infrastructuur juist een eigen biotoop.

De grootste winst kan worden behaald in het westelijke havengebied: Nieuwe Waterweg, Scheur, Calandkanaal, Hartelkanaal en de havenbekkens Maasvlakte en Europoort. Het water is hier zout of brak en de glooiingen en kademuren zijn vergelijkbaar met rotsachtige kust. Dit maakt het gebied aantrekkelijk voor veel soorten. De biodiversiteit wordt vergroot door bij glooiingen, kademuren, meerpalen en

steigers materialen te gebruiken die geschikt zijn voor algen en schelpdieren. Deze trekken op hun beurt weer grotere soorten aan die hoger in de voedselketen staan. Het oostelijk havengebied (Nieuwe Maas, Oude Maas, havenbekkens Vondelingenplaat en oostelijk daarvan) is door het zoete water vooral geschikt voor verbetering van de begroeiing op kademuren en glooiingen en waar mogelijk drijvende eilandjes met groene beplanting.

In de gehele delta en het Haringvliet werken wij samen met verschillende partijen. Bijvoorbeeld voor de verbetering van de waterkwaliteit, de migratie van trekvis en het optimaliseren van baggeren van sediment. Een goed voorbeeld is de Groene Poort in het Scheur bij Rozenburg.

Meer weten?

Ontdek de natuur in de Rotterdamse haven en hoe wij ons inzetten om biodiversiteit te stimuleren. Bezoek [Natuur in de haven](#).